

Království za tulipán

KONEC DUBNA JE ČAS, KDY CELÉ NIZOZEMSKO SLAVÍ

Jestli existuje něco, na co jsou Nizozemci skutečně hrdí, tak je to královna a pak květiny. Květiny jsou pro většinu z nich vášní a často i byznysem. Královna pak uznávaným symbolem státnosti a samostatnosti země. Na konci dubna se pak slaví obé. Královniny narozeniny i příchod jara, ověčený miliony květů.

Při severomořském pobřeží chrání Nizozemsko jen pruh písečných dun. Kdysi tu byl bažinatý kraj, kde se ve velkém těžila rašelina, kterou se topilo ve městech. Až do 17. století se nic nedělo, ale pak moře najednou udělalo „chlamst“ a zaplavilo území mezi městy Amsterdam, Leiden a Haarlem.

To se Holanďanům nelíbilo a záhy přišli s nápadem Haarlemské jezero vysušit. Jan Adriaanszoon zvaný Leeghwater spočítal, že je třeba postavit 160 větrných mlýnů, aby mohla být voda odčerpána. Trvalo však dvě stě let, než se jeho plán realizoval, ovšem už za pomoci parních strojů místo síly větru.

Odčerpáním vody získali Holanďané pětadvacetikilometrový pobřežní úsek úrodných polí s písčitou humózní půdou, vysokou hladinou spodní vody a příznivým přímořským klimatem. Na něm se potom zrodila jedna z legend světového květinářství a slavná kapitola nizozemské historie: proslulé holandské plantáže tulipánů, hyacintů, krokusů a dalších květů. Dnes jsou to jedny z nejdražších pozemků v zemi.

Květiny jako droga

V 16. století byly tulipány oblíbené především v Turecku. Sultán Süleyman II. pro ně horoval tak silně, že to vzbudilo pozornost i u Evropanů. Rakouský velvyslanec v Cařihradu přivezl první cibulky do Vídně, kde se k nim dostal Carolus Clusius, tehdejší prefekt lékařské zahrady rakouského císaře. Když pak dostal nabídku, aby se ujal botanické zahrady v Leidenu, přivezl s sebou také tulipány.

Zpočátku byl tulipán považován spíše za drogu pro ty, „kdo mají k postelovému hrátkám větší chuť než schopnost“, jak tehdy napsal neznámý autor. Brzy si ho ale Holanďané začali cenit pro jeho barevnost a rozmanitost. A člověk začal tulipány šlechtit do nebyvalých tvarů i barev.

Během neuvěřitelně krátké doby pobláznily krásné tulipány nejen Holandsko, ale celou Evropu. Na počátku 17. století se rozpoutala doslova tulipánová hysterie. Za jednu jedinou cibulku druhu Místokrál zaplatil kupující čtyři vozy žita, čtyři tučné voly, osm prasat, dvanáct ovcí, 500 litrů vína, čtyři sudy piva, dva soudky másla, tisíc liber sýra a přidal ještě kompletní postel, štůček látky a stříbrný pohár.

Za jednotlivé exempláře nejžádanějších druhů, jako byl například červenobíle pruhovaný tulipán Semper Augustus, byli obchodníci ochotni zaplatit až tisíc guldenů, což byla částka, za niž se tehdy daly koupit tři domy.

To šílenství trvalo asi dvacet let a pak stejně rychle jako začalo, tak i skončilo. Velký krach nastal v úterý 3. února 1637, kdy se ceny tulipánů zhroutily. Mnoho rodin bylo na mizině a jejich majetek se scvrkl na několik desítek tulipánových cibulek. Doby vášní

FOTO: LUMIR PECOLD